

Η ΚΛΗΤΙΚΗ: Λειτουργίες - Χρήσεις

Όταν φωνάζουμε κάποιον ή του απευθύνουμε το λόγο, λέμε **το όνομά του** στην **ΚΛΗΤΙΚΗ**.

Γιώργο, μ' ακούς; Καθίστε, κύριε Παυλίδη! Παιδιά! Ησυχία!

Συχνά τον αποκαλούμε όχι με το όνομα, αλλά με **την ιδιότητά του** ή και τα δύο μαζί:

*Καλημέρα, στρατηγέ! Τι έχω, γιατρέ μου;
Πού είσαι, φίλε; Πάτερ Κωνσταντίνε!*

ΟΙ ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ ΤΗΣ ΚΛΗΤΙΚΗΣ

- **Αρσενικά σε -ας, -ης, -ούς, -ές:** φεύγει το **-ς**

*Γάννη! Παπού!
Λεωνίδα! Αχ, μενεξέ μου!*

- **Αρσενικά σε -ος:** συνήθως **-ε**, μερικές φορές **-ο**

• Λέξεις που δεν είναι κύρια ονόματα

Κύριε! Δάσκαλε! Θεέ μου!

αλλά: Φιλαράκο! Γέρο!

• Κύρια ονόματα

*Αλέξανδρε και Στέφανε!
Παπαδόπουλε!*

αλλά: Τα κύρια ονόματα σε **-ος** που τονίζονται στην παραλήγουσα έχουν συνήθως κλητική σε **-ο**:
Χρήστο! Γιώργο! Κύριε Παπασταύρο!
(όμως: *Κωνσταντίνε! Αυγουστίνε!*)

- **Θηλυκά σε -α, -η:** όπως η ονομαστική

*Μαρία και Ελένη, προσέξτε!
Ελάτε, δεσποινίς! (η δεσποινίς)*

- **Θηλυκά σε -ος: -ε**

*Κυρία μηχανικέ! (η μηχανικός)
Γιατρέ! (η γιατρός)*

- **Ουδέτερα:** όπως η ονομαστική

*Κάτσε, παιδί μου!
Τι λες, αφεντικό;*

- **Πληθυντικός:** όπως η ονομαστική

Κυρίες και κύριοι! Αγαπητοί μαθητές!

αλλά: Μερικές φορές μπορεί να φωνάξουμε κάποιον και με την **ονομαστική**:
*Βασίλης! Στο γραφείο του γυμνασιάρχη!
Παπαδόπουλος! Τι ξέρεις για την κλητική;
Χριστός και Παναγία!*

Ο θεός είναι στην οικοδομή και μιλάει στους μάστορες και στο μηχανικό:

- Μάστορα, έλα να σου πω κάτι!
- Πού έβαλες τα σχέδια, Αλέξανδρε;
- Αντώνη, φέρε μου γρήγορα την μπογιά!
- Μάστορα, αργείς!
- Παιδιά, βιαστείτε!

1. Εσύ πώς φωνάζεις...

1. το διπλανό / τη διπλανή σου;
2. τη δασκάλα / το δάσκαλό σου;
3. το δείο Πέτρο;
4. τον κύριο Πετρόπουλο;
5. τον κύριο Πετράκο;
6. τον κύριο Πετρίδη;
7. το γιατρό;
8. το διευθυντή; ή κύριε διευθυντά.....

Η **ΚΛΗΤΙΚΗ**, λοιπόν, εκτός από όνομα ενός προσώπου, μπορεί να είναι και ένα άλλο **ουσιαστικό** (συχνά μαζί με την αντωνυμία «μου»)...

- Αγάπη μου, τι δώρο θέλεις για τη γιορτή σου;
- Πού πας, παλικάρι;
- Πώς σε λένε, κοριτσάκι;
- Κυρίες και κύριοι, καλησπέρα σας.

...ή **επίθετο** (μόνο του ή με το ουσιαστικό του ή και με κτητική αντωνυμία):

- Πού 'σαι, μεγάλε;
- Τι έκανες, απρόσεχτε;
- Αγαπητοί συνάδελφοι!
- Φίλοι!
- Αγαπητοί τηλεθεατές, καληνύχτα σας!

2. Συμπλήρωσε τα μπαλονάκια.

Όταν **ξεκινάμε ένα γράμμα**, χρησιμοποιούμε μια **ΚΛΗΤΙΚΗ** και απευθυνόμαστε σε αυτόν που στέλνουμε το γράμμα.

Όμως δε γράφουμε σε όλους το ίδιο...! Π.χ. όταν γράφουμε **σε κάποια εταιρεία**, υπηρεσία, εφημερίδα κτλ. και δεν ξέρουμε τα ονόματα αυτών που θα διαβάσουν το γράμμα μας, μπορούμε να γράψουμε:

Αξιότιμοι κύριοι!

Όταν γράφουμε **σε κάποιο γνωστό ή φίλο μας**, μπορούμε να αρχίσουμε π.χ. με τη φράση:

Αγαπητέ μου Θανάση!

3. Πώς να αρχίσουμε το γράμμα μας;

Ένωσε τις προσφωνήσεις με το πρόσωπο για το οποίο είναι κατάλληλες. Μπορεί σε κάποιο πρόσωπο να ταιριάζουν περισσότερες από μία προσφωνήσεις!

Αξιότιμη κύριε!

Αγαπητέ κύριε Γεωργιάδη!

Σεβαστέ μου παπού!

Αγαπητέ Γιώργο!

Αγαπημένε μου Γιάννη!

Καλή μου Κατερίνα!

Μαρία μου!

στο διευθυντή μιας εφημερίδας

στον παπού μας

στον αδερφό μας / στην αδερφή μας

στον πατέρα ενός φίλου μας

σε κάποιον που γνωρίζουμε και του μιλάμε στον πληθυντικό

σε κάποιο φίλο / κάποια φίλη μας

4. Τι λένε;

Γράψε τι λένε σε κάθε περίπτωση. Χρησιμοποίησε μια κλητική που σου φαίνεται ταιριαστή.

✓ Ο Δημήτρης γυρίζει πεινασμένος στο σπίτι. Η μαμά λέει:

➔ Τι θέλεις να φας, αγόρι μου;

1. Η φιλόλογος μιλάει για γραμματική, αλλά κανείς δεν καταλαβαίνει. Η Σοφία ρωτάει:

.....

2. Η Μαρίνα μόλις έριξε την πιατέλα με την τούρτα. Ο Πέτρος λέει:

.....

3. Ένας άγνωστος παππούς ζητάει από το Στέφανο να του διαβάσει μια πινακίδα στο δρόμο. Του λέει:

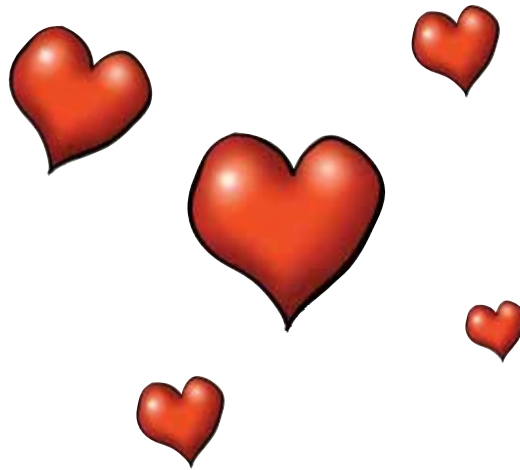
.....

4. Ο Πέτρος και η Μαρίνα γράφουν γράμμα στο Λέο. Αρχίζουν με τη φράση:

.....

5. Οι μελλόνυμφοι¹ συζητούν για το γαμήλιο ταξίδι. Ο άντρας λέει στη γυναίκα:

.....

ΠΡΟΣΕΞΕ!

Όταν γράφουμε την **ΚΛΗΤΙΚΗ** μόνη της, βάζουμε **θαυμαστικό**:

Μπαμπά!

Αλέξη!

Όταν βρίσκεται μέσα σε πρόταση, τη βάζουμε **ανάμεσα σε κόμματα**:

– *Μπαμπά, σε ζητούν στο τηλέφωνο.*

– *Ναι, αγόρι μου, θα είναι ο μάστορας.*

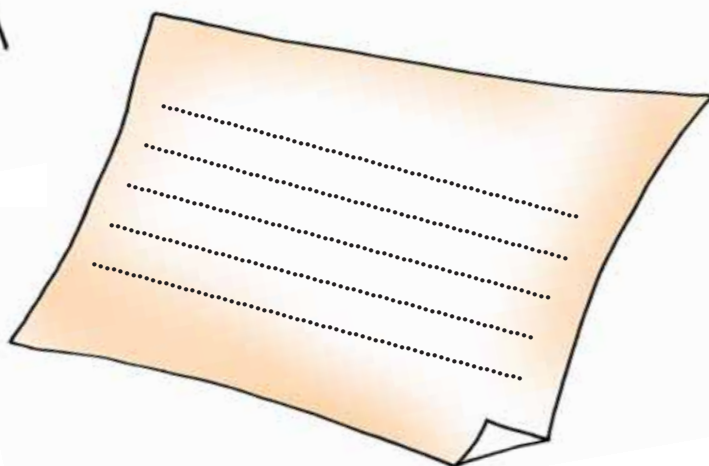
1. ο μελλόνυμφος: αυτός που πρόκειται να παντρευτεί σύντομα.

5. Τι λένε εδώ; Χρησιμοποίησε κλητικές!

Αύριο το πρωί γράφετε ένα δύσκολο διαγώνισμα.
Ο ξάδερφός σας / η φίλη σας / η γιαγιά σας... σας στέλνει μήνυμα στο κινητό.

Γυρίζετε από το σχολείο και βρίσκετε πάνω στο τραπέζι της κουζίνας ένα σημείωμα:

Ο φίλος / η φίλη σας έχει γενέθλια αύριο. Γράψτε του / της μια μικρή καρτούλα με ευχές.

Η εταιρεία ΚΑΚΑΟΛΕ, που πουλάει σοκολάτες, είναι κλειστή τα Σαββατοκύριακα.
Στον αυτόματο τηλεφωνητή ακούτε το μήνυμα:

